

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud: Al.Roșca)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: S.Procopciuc, N.Chircu, E.Grumeza)

ÎNCHEIERE

18 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Red-Nord”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Jamba Ala împotriva Societății pe Acțiuni „Red-Nord”, intervenient accesoriu Ion Ungureanu cu privire la încasarea indemnizației unice, a compensării pentru neplata în termen a indemnizației și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 17 iunie 2014 Jamba Ala a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „Red-Nord”, intervenient accesoriu Ion Ungureanu cu privire la încasarea indemnizației unice, a compensării pentru neplata în termen a indemnizației și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat faptul că, la 01.09.2013 a avut loc accidentul de muncă soldat cu decesul lui Jamba Serghei, angajat al SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”. Jamba Serghei a fost electrocutat ca urmare a executării unor lucrări de restabilire a circuitului electric, lucrări care au fost efectuate în XXXXX.

Reclamanta a invocat faptul că, potrivit prevederile art.196 Codul muncii, art. 5, 18 alin.(2) al Legii securității și sănătății în muncă nr.186 din 10.07.2008, pct.18, 19, 20 al Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma accidentului de muncă sau unei afecțiuni profesionale, a solicitat de la SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” plata indemnizației unice prevăzute de legislație, iar ultimii au refuzat să achite.

A menționat faptul că, la momentul decesului Jamba Serghei avea vârsta de 49 ani, respectiv pînă la vârsta de 62 ani mai avea 13 ani. Salariul mediu lunar al lui Jamba Serghei conform certificatului eliberat de SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” era de 6 083,63 lei, salariul mediu anual constituind suma de 73 003,56 lei, prin urmare suma indemnizației unice pentru 13 salarii medii anuale constituie 949 046,28 lei.

A relatat că, electromontorii și alți specialiști în fiecare dimineață sau la începerea fiecărui schimb sunt instruiți. Astfel și în dimineața zilei 01.09.2013, Jamba Serghei a fost instruit.

A solicitat încasarea din contul SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” a indemnizației unice în mărime de 949 046,28 lei pentru accidentul de muncă soldat cu decesul angajatului, încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecată.

La 24 septembrie 2018 SA „Red-Nord” a înaintat referința în care a indicat că, cu acțiunea depusă de Jamba Ala e de acord parțial, solicitând a fi determinat gradul de vinovăție în mărime de 10%, iar pretețiile ce țin de cheltuieli de judecată a fi respinse.

Prin hotărârea din 11 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la SA „RED-Nord” în beneficiul lui Jamba Ala indemnizația unică pentru accidentul de muncă soldat cu decesul persoanei în mărime de 438 022,08 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 8 200 lei, iar în total suma în mărime de 446 222,08 lei; s-a încasat de la SA „RED-Nord” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 13 140, 66 lei. În rest pretențiile înaintate de Jamba Ala au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 14 martie 2019 a Curții de Apel Bălți apelul declarat de Jamba Ala, apelul declarat de avocatul Corneliu Vrabie în interesele lui Jamba Ala și apelul incident înaintat de SA „Red-Nord” s-au admis, cu trimiterea cauzei la re judecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 02 mai 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central s-a dispus atragerea în proces ca intervenient accesoriu Ungureanu Ion.

La 03 octombrie 2019, reclamanta Jamba Ala a depus cerere de completare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea de la SA „Rețele Electrice de Distribuție Nord” în beneficiul lui Jamba Ala suma de 949 046, 28 lei cu titlu de indemnizație unică pentru accidentul de muncă soldat cu decesul persoanei, încasarea de la SA „RED-Nord” în beneficiul lui Jamba Ala suma de 328 710,42 lei cu titlu de sumă de compensare în legătură cu încălcarea termenilor de achitare a indemnizației unice, la fel încasarea sumei de 8 200 lei, cu titlu de cheltuieli legate de acordarea asistenței juridice pe perioada examinării cauzei civile, cât și încasarea de la SA „RED-Nord” în beneficiul statului taxa de stat aferentă examinării cauzei civile.

Prin hotărârea din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la SA „Red-Nord” în beneficiul lui Jamba Ala indemnizația unică pentru accidentul de muncă soldat cu deces în mărime de 438 022,08 lei și cheltuielile de judecată compuse din asistența juridică în sumă de 8 200 lei. S-a încasat de la SA „Red-Nord” taxa de stat în beneficiul statului în sumă de 13 140 lei. În rest pretențiile depuse de Jamba Ala au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Jamba Ala și apelul incident declarat de SA „Red-Nord”, s-a casat hotărârea din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii.

S-a încasat în beneficiul Alei Jamba de la SA „Red-Nord” indemnizația unică în sumă de 438 022,08 lei și cheltuieli de judecată în sumă de 8200 de lei. S-a încasat în beneficiul statului de la SA „Red-Nord” taxa de stat în sumă de 13 140 de lei. În rest pretențiile Alei Jamba s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a notat că, în conformitate cu prevederile art. 18 alin. (4) al Legii nr. 86 din 10.07.2008 securității și sănătății în

muncă, dacă reducerea capacității de muncă sau decesul lucrătorului a survenit în urma unui accident de muncă nu numai din vina unității, ci și a accidentatului, se aplică răspunderea mixtă conform legii și mărimea indemnizației unice se reduce în dependență de gradul de vinovăție a accidentatului.

Instanța de apel a relatat că pe parcursul examinării cauzei s-a constatat vinovăția lui Jamba Serghei și a SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” în cauzarea accidentului de muncă soldat cu deces, astfel, instanța de apel a considerat necesar de a încasa indemnizația unică pentru accidentul de muncă soldat cu deces în proporție de 50%, cu dispunerea încasării din contul SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” în beneficiul lui Jamba Ala a sumei în mărime de 438 022 (patru sute treizeci și opt mii douăzeci și doi) lei 08 bani cu titlu de indemnizație unică pentru accidentul de muncă soldat cu decesul persoanei.

Instanța de apel a reținut că Hotărârea Guvernului RM nr.535 din 07.05.2003 privind aprobarea modului de calculare și de plată a sumei de compensare a pierderi unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenilor de achitare a acestuia, nu este aplicabilă speței, or, litigiul prezent vizează încasarea indemnizației unice pentru accidentul de muncă soldat cu decesul persoanei, iar hotărârea reglementează modul de achitare și calculare a compensării pierderii unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de achitare, prin indexarea sumelor salariilor calculate pentru luna respectivă, convenită angajatului spre achitare.

Conform art. 1421 alin. (3) Cod civil (în redacția pînă la 01 martie 2019) sumele datorate pentru repararea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces vor fi indexate conform legii.

De fapt, aceste sume se indexează în funcție de rata inflației (alin. 5, art. 609 Cod civil). Art. 253 CPC prevede indexarea sumelor adjudecate, astfel la cererea creditorului sau a debitorului, instanța care a soluționat cauza efectuează, printr-o încheiere în funcție de situația de la momentul executării hotărîrii, indexarea sumelor adjudecate prin hotărîrea pronunțată.

Reiterând normele legale citate supra instanța de apel a menționat faptul că reclamanta-apelanta Ala Jamba la moment nu poate pretinde la comensarea pentru neplata în termen a indemnizației, fiind în prezența unui litigiu, în lipsa unei creanțe certe și exigibile, fiind contestată atât culpa, cât și quantumul de către angajator SA „Red-Nord”.

La 18 septembrie 2020 și respectiv la 23 septembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Societatea pe Acțiuni „Red-Nord” a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe cu pronunțarea unei noi soluții de respingere a acțiunii în sensul declarat.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, au aplicat eronat și au încălcat normele de drept material și procedural, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, au interpretat eronat legea precum și probele prezentate, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, în susținerea recursului s-au indicat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând totodată conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe,

încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 30 iunie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 17 iulie 2020 și 18 iulie 2020 (f.d. 45, 46 Vol. II) și a fost recepționată de către Societatea pe Acțiuni „Red-Nord” la 21 iulie 2020 (f.d.47).

Astfel, recursul declarat la 18 septembrie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data de 08 octombrie 2020, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-1600/2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 80, Vol. II).

Prin referința depusă la 06 noiembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Jamba Ala a solicitat respingerea recursului depus de Societatea pe Acțiuni „Red-Nord” cu menținerea deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Red-Nord”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Red-Nord” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Red-Nord”, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Red-Nord”, împotriva deciziei din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat